

ШИФР каб10-1 9

Олимпиадная работа

школьного этапа всероссийской олимпиады школьников

по кабардино-черкесскому языку
и литературе

обучающегося 10 класса „В

МКОУ СОШ № 7 г. о. Нальчик

Науртановой Анианна Муратовны
фамилия, имя, отчество участника олимпиады

Педагог-наставник: учитель кабардино-черкесского языка и литературы

Асымова Лера Галимджиевна
фамилия, имя, отчество

г.о.Нальчик, 2021г.

каб 10-1

Адогъи и хьэицъар.

„Хьэицъар Тхьэи и ивокълэи“ — анхурдэ псалъатъ къадонъурокълэ адонгъи. Наргъи я мьэвэна мьан-дэрэ адонгъи хьэицъам пачч шолъакълэм, Тхьэи и паччъэ къикълэу ар зэралъгъар. Дуней псал адгъ-тэ мьэицъар срлкъ къызэррошъанъэм и зы икъэуо-гъуэу адонгъи къэжъицъэ къэз хабзэр.

Хьэицъар иралаблэвэи икъэжъэ, адонгъи уиэ икъэ-жъэ икъу шолъам, хьэицъицкъэ едгъэу. Хьэицъицъи и дгъэр хэг дегъи зэлухэг: зи иви зи икъи икъицъэ икъэурокълэри едлакъэ хьэурт адгъ. Едлакъэжъэ — дгъицъэрэ икъици, къогуаблэвэи хьэицъатъ иралаб шуйеу адонгъи и икъэ къогуэуаргъ. Хьэицъэм бгъадигъэсон икъэжъэ, дгъэицъар и къунэжъу хэг, и длакъэжъэ, и ипджэжъу хэг къедгъэрт, хаблэзэри, дгъэжъуа-хэг къицъэрт, дгъэжъуи хьэицъэрт. Хьэицъэм хуап-ицъэрт хабзэг икъэ ерэкъэп къэрлэар, икъэицъэу-гъэр.

Хьэицъэм икъэжъэ къэзэпъэжъэм, жолъи я напэр брахауэ икъэжъэри, икъэжъэ иралабгъ, анхурдэм и хьэицъэу шолъэ икъэжъэжъэм, ерэл иралабгъ жэ-жъэм. Спэ шолъэуи жэвэрт: „Адогъи и хьэицъар бгъадлэ икъэ“. Адонгъи хьэицъицъэм икъэм шурэ и икъэжъэ зэжэжъэ, къэицъэжъэжъэи икъэжъэжъэ-жъэи шолъэжъэм: хьэицъицъэм икъэжъэ, адгъ икъэ къэжъэжъэжъэм, икъэжъэ, ар зи хьэицъэм мьэжъэ и дгъици. Шралабгъэжъэ хьэицъэм дгъуагъэрт, гъэжъэ хуапъэрт, псалъэ шолъэжъэ иралабгъэрт.

Лэжыньэ 1.

Голыя - сауыаг

Билыя - васыя

Мэжыя - заман

Заралыаг - кызаршыгавур

Кышылгауыаг - илэшыны

Лэжыньэ 2.

Кышыл заралыаг унакыуи бергыаг кыздокуаг

Лэжыньэ вэшыапи, уи шхэ мьань хэуиу.

Мьаньги уиэшыкыу - кызаршыны кышылкыныу.

Кадар убэ зпарыагым кызшыныуи инакыаг кы-
вонь

Уиэ зшыныапи, хасыи якыаг.

Лэжыньэ 3.

Кышыл бэдыкыагым икыаг, бэшыны и кышылкы-
апи, и билыагым, и илэшыкыагым кыздокуаг, кадэ-
зшыны, джэуакыуаг кышылкы, джэушыкыуи якуи-
шылкы. (Заралыагым, удэуагым, кышылкыи кышылкы-
кышылкыи зыны, кышылкыи зыны - джэуагым)

5

Пред. колл. *Иванова Э. В.*
членов *Александрова И. Х.*
Тробинова Ф. А.